Geachte voorzitter, geachte leden van de gemeenteraad,

Ik ben [redacted], hoogleraar Radiologie en verbonden aan het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis. Ik spreek mede namens 2 huisartsen [redacted], een kinderarts [redacted] en een chirurg [redacted], allen woonachtig in het Breloftpark. Wij spreken u aan vanuit uw verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de gezondheid van inwoners en voor een gezonde, veilige en leefbare woonomgeving.
Wij erkennen het belang van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Maar wij vinden dat een dergelijke grootschalige elektrische installatie van circa 100 Megavolt-Ampère niet thuishoort op een locatie waar mensen wonen, kinderen spelen en gezinnen recreëren. Een installatie van circa 100 Megavolt-Ampère heeft langdurige gevolgen voor de omgeving. De keuze voor de locatie moet daarom niet alleen technisch en financieel worden bekeken maar ook vanuit het oogpunt van gezondheid en leefbaarheid.

Onze zorgen betreffen 2 aspecten: **gezondheidsrisico's en geluid- en lichthinder**
Ten eerste: de gezondheidsrisico's van magnetische velden.
De Wereldgezondheidsorganisatie, via haar kankeronderzoeksinstituut IARC (International Agency for Research on Cancer), heeft extreem laagfrequente magnetische velden geclassificeerd als mogelijk kankerverwekkend voor de mens. Epidemiologische studies laten een verband zien tussen langdurige blootstelling aan gemiddelde magnetische veldsterkten vanaf ongeveer 0,3 tot 0,4 microtesla en een verhoogd risico op leukemie bij kinderen. Een oorzakelijk verband is niet definitief bewezen, maar de wetenschappelijke aanwijzingen zijn voldoende serieus om voorzorg te rechtvaardigen. Juist bij deze wetenschappelijke onzekerheid is het voorzorgbeleid van belang. De Nederlandse GGD adviseert daarom om langdurige blootstelling boven gemiddeld 0,4 microtesla zoveel mogelijk te voorkomen.

Ten tweede: geluid, licht en gezondheid.
Een onderstation kan continu laagfrequent, brommend geluid produceren, onder meer afkomstig van transformatoren en koelsystemen. Juist in de avond en de nacht kan dit de rust in de woning aantasten. De Wereldgezondheidsorganisatie en het RIVM hebben vastgesteld dat langdurige blootstelling aan hinderlijk omgevingsgeluid kan leiden tot slaapverstoring, vermoeidheid, stressreacties en verminderd welzijn. Bij langdurige, voldoende hoge geluidsbelasting zijn bovendien verbanden aangetoond met verhoogde bloeddruk en hart- en vaatziekten. Ook de industriële uitstraling, terreinverlichting en het voortdurende achtergrondgeluid kunnen het woongenot en de recreatieve beleving aantasten.

Het gaat niet alleen om afzonderlijke effecten op de woonomgeving, veiligheid en gezondheid. Daarom moet de gemeente niet alleen naar wettelijke minimumeisen kijken, maar ook naar het voorzorgbeginsel, cumulatieve hinder en de vraag of deze locaties maatschappelijk aanvaardbaar zijn.

Wij leggen u 3 concrete verzoeken voor:

1. Schrap de 2 zoeklocaties aan de Oude Zeeweg uit de verdere locatie-afweging.
2. Laat onafhankelijk en locatie-specifiek onderzoek uitvoeren naar magneetvelden, licht en geluid, inclusief de relevante contouren bij woningen en tuinen.
3. Onderzoek serieus alternatieve locaties op grotere afstand van woningen en recreatieve voorzieningen met name ook op gevolgen voor gezondheid.

Onze centrale boodschap is eenvoudig:

De afwezigheid van definitief bewijs voor gezondheidsschade is niet hetzelfde als bewijs voor afwezigheid van risico. Een onderstation wordt voor tientallen jaren gebouwd. Juist daarom moeten wij nu zorgvuldig handelen. **Wij vragen u om de gezondheid van inwoners, het welzijn van kinderen en het behoud van een gezonde leefomgeving zwaar te laten meewegen bij uw besluitvorming.**

Wetenschappelijke onderbouwing

De belangrijkste bronnen waarop deze tekst steunt:

1. Huaipeng Cuo, MMed; Lei Kang MMed; Weiwei Qin, MD, Yahong Li, MD,Electromagnetic Radiation Exposure and Childhood Leukemia: Meta-Analysis and systematic review', Alternative Therapies in Health and Medicine", nov/dec 2023 Vol 29 No 8.
2. RIVM-GGD richtlijn elektromagnetische velden en gezondheid. Bevestigt het voorzorgadvies van 0,4 microtesla voor langdurig verblijf.
3. RIVM-gezondheidseffecten van magneetvelden. Bespreekt het epidemiologisch verband met leukemie en de onzekerheid over causaliteit.
4. RIVM-omgevingsgeluid en gezondheid
   Onderbouwt mogelijke gevolgen voor slaap, stress en hart- en vaatgezondheid.
5. Rijksoverheid-Voorzorgbeleid electriciteitsvoorzieningen (2023).
   Beschrijft het landelijk beleid voor andere onderstations.

Met vriendelijke groet,

